

ZAZACADA ŞİMDİKİ ZAMANDA 1.KİŞİ ÇEKİMLERİNDE KISALTMA

- 1.Zazacada yöresel kullanımda 1.kişi çekimlerinde şimdiki zaman eki kullanılmadan kısaltma yapılır.
- 2.Bu kısaltma yapılarak gerçekleştirilen kullanımda kurallı ve kuralsız iki biçimde gerçekleştirilir.
- 3.Kurallı gerçekleşenler istek kipinde fiilin önündeki "bı-" kaldırıldığında kalan kısımla kişi eki getirilerek oluşturulan çekimdir.
- 4.Kuralsızlarda ise şimdiki zamanda daha da kısalmış olan fiil kökü kullanılarak yapılanlar yada kişi ekleri çoğunluk çekimleriyle uyumlu olmayan (-an/'me) alanlar veya her iki durumda düzensizlik göstermekte olanlardır

Tamamen kuralsızlar

	mastar	1.kişi zamirleri	ş.z. tam çekim	ş.z. kısaltma	istek
1	Ameene	Ez	y en on	y'on	bî.er-
		Ma	y en îme	y' e me	
2	Ardene	Ez	a n on	a'n	bî.ar-
		Ma	a n îme	-	
3	Şiene	Ez	so n on	so'n	şer-
		Ma	so n îme	so' m e	
4	Kerdene	Ez	k e n on	k'on	bî.ker
		Ma	k e nîme	k' e me	

Kurallı çekimlenebilir fiiller

	mastar	1.kişi zamirleri	ş.z. tam çekim	ş.z. kısaltma	Kurallı çekim	istek
1	Berdene	Ez	benon	b'on	beron	bı.ber-
		Ma	benîme	b'eme	berîme	
2	Daene	Ez	danon	dan	d'on	bı.d-
		Ma	danîme	d'ame	d'îme	
3	Kutene	Ez	kunon	k'un	kuy'on	bı.kuy-
		Ma	kunîme	k'eme	kuy'îme	
4	Kuyaene	Ez	kunon	k'un	kuy'on	bı.kuy-
		Ma	kunîme	k'eme	kuy'îme	
5	Şûtene	Ez	şûnon	şûn	şûy'on	bı.şuy-
		Ma	şûnîme	-	şûy'îme	
6	Vatene	Ez	vanon	va'n	vaj'on	bı.vaj-
		Ma	vanîme	va'me	vaj'îme	
7	Verdaene	Ez	verdanon	verd'an	verd'on	bı.verd-
		Ma	verdânîme	verd'eme	verd'îme	

8	Wendene	Ez	wan e non	wan'on	wan'on	bı.wan-
		Ma	wan e nîme	-	wan'îme	
9	Guretene	Ez	cê n on	c'on	cêr'on/gêr'on	bı.cêr/bı.gêr
		Ma	cê n îme	c'eme	cêr'îme/gêr'îme	
10	Werdene	Ez	w e non	w'on	wer'on	bı.wer-
		Ma	w e nîme	w'eme	wer'îme	

Tamamen kurallı çekimlenen fiiller

	mastar	1.kişi zamirleri	ş.z. tam çekim	ş.z. kısaltma	istek
1	Antene	Ez	ancenon	anc'on	bı.anc-
		Ma	ancenîme	anc'îme	
2	Bîene	Ez	benon	b'on	bı.b-
		Ma	benîme	b'îme	
3	Cûtene	Ez	cûnon	cûy'on	bı.cuy-
		Ma	cûnîme	cûy'îme	

4	Çerdene	Ez	çerenon	çer'on	bı.çer-
		Ma	çerenîme	çer'îme	
5	Çînitene	Ez	çînenon	çîn'on	bı.çîn-
		Ma	çînenîme	çîn'îme	
6	Deştene	Ez	derzenon	derz'on	bı.derz-
		Ma	derzenîme	derz'îme	
7	Dîene	Ez	vînenon	vîn'on	bı.vîn-
		Ma	vînenîme	vîn'îme	
8	Dîtene	Ez	dosenon	dos'on	bı.dos-
		Ma	dosenîme	dos'îme	
9	Esterdene	Ez	esterenon	ester'on	bı.ester-
		Ma	esterenîme	ester'îme	
10	Eştene	Ez	erzenon	erz'on	bı.erz-
		Ma	erzenîme	erz'îme	
11	Hencitene	Ez	hencnenon	hencn'on	bı.hencn-
		Ma	hencnenîme	hencn'îme	

12	Hengitene	<i>Ez</i>	<i>hengnenon</i>	<i>hengn'on</i>	<i>bı.hengn-</i>
		<i>Ma</i>	<i>hengnenîme</i>	<i>hengn'îme</i>	
13	Kewtene	<i>Ez</i>	<i>kunon</i>	<i>kuy'on</i>	<i>bı.kuy-</i>
		<i>Ma</i>	<i>kunîme</i>	<i>kuy'îme</i>	
14	Khustene	<i>Ez</i>	<i>khuzenon</i>	<i>khuz'on</i>	<i>bı.khuz-</i>
		<i>Ma</i>	<i>khuzenîme</i>	<i>khuz'îme</i>	
15	Kırıştene	<i>Ez</i>	<i>kırısnenon</i>	<i>kırıs'n'on</i>	<i>bı.kırıs-</i>
		<i>Ma</i>	<i>kırısnenîme</i>	<i>kırıs'n'îme</i>	
16	Kıştene	<i>Ez</i>	<i>kışenon</i>	<i>kış'on</i>	<i>bı.kış-</i>
		<i>Ma</i>	<i>kışenîme</i>	<i>kış'îme</i>	
17	Lîtene	<i>Ez</i>	<i>lînon</i>	<i>lîy'on</i>	<i>bı.lîy-</i>
		<i>Ma</i>	<i>lînîme</i>	<i>lîy'îme</i>	
18	Lıştene	<i>Ez</i>	<i>lêsenon</i>	<i>lêş'on</i>	<i>bı.lêş-</i>
		<i>Ma</i>	<i>lêsenîme</i>	<i>lêş'îme</i>	
19	Mendene	<i>Ez</i>	<i>manenon</i>	<i>man'on</i>	<i>bı.man-</i>
		<i>Ma</i>	<i>manenîme</i>	<i>man'îme</i>	

20	Merdene	Ez	murenon	mır'on	bı.mır-
		Ma	mırenîme	mır'îme	
21	Mordene	Ez	morenon	mor'on	bı.mor-
		Ma	morenîme	mor'îme	
22	Munitene	Ez	munenon	mun'on	bı.mun-
		Ma	munenîme	mun'îme	
23	Nîştene	Ez	nîsenon	nîs'on	bı.nîs-
		Ma	nîsenîme	nîs'îme	
24	Nustene	Ez	nusnenon	nusn'on	bı.nusn-
		Ma	nusnenîme	nusn'îme	
25	Nıçkitene	Ez	nıçknenon	nıçkn'on	bı.nıçkn-
		Ma	nıçknenîme	nıçkn'îme	
26	Pîştene	Ez	pîsenon	pîs'on	bı.pîsn-
		Ma	pîsenîme	pîs'îme	
27	Pîtene	Ez	pînon	pîy'on	bı.pîy-
		Ma	pînenîme	pîy'îme	

28	Powtene	Ez	pozenon	poz'on	bı.poz-
		Ma	pozenîme	poz'îme	
29	Ramitene	Ez	ramenon	ram'on	bı.ram-
		Ma	ramenîme	ram'îme	
30	Reştene	Ez	resenon	res'on	bı.res-
		Ma	resenîme	res'îme	
32	Rêştene	Ez	rêsenon	rês'on	bı.rês-
		Ma	rêsenîme	rês'îme	
33	Rotene	Ez	rosenon	ros'on	bı.ros-
		Ma	rosenîme	ros'îme	
34	Ruçıkıtene	Ez	ruçıknenon	ruçık'n'on	bı.ruçık'n-
		Ma	ruçıknenîme	ruçık'n'îme	
35	Sanitene	Ez	sanenon	san'on	bı.san-
		Ma	sanenîme	san'îme	
36	Sentene	Ez	sencenon	senc'on	bı.senc-
		Ma	sencenîme	senc'îme	

37	Sıkıtene	Ez	sıknenon	sıkn'on	bı.sıkn-
		Ma	sıknenîme	sıkn'îme	
38	Şımitene	Ez	şımenon	şım'on	bı.şım-
		Ma	şımenîme	şım'îme	
39	Terdene	Ez	terenon	ter'on	bı.ter-
		Ma	terenîme	ter'îme	
40	Tırtene	Ez	tırenon	tır'on	bı.tır-
		Ma	tırenîme	tır'îme	
41	Vêrdene	Ez	vêrenon	vêr'on	bı.vêr-
		Ma	vêrenîme	vêr'îme	
42	Vetene	Ez	vejenon	vej'on	bı.vej-
		Ma	vejenîme	vej'îme	
43	Vordene	Ez	vorenon	vor'on	bı.vor-
		Ma	vorenîme	vor'îme	
44	Voştene	Ez	vozenon	voz'on	bı.voz
		Ma	vozenîme	voz'îme	

45	Vindertene	<i>Ez</i>	<i>vindenon</i>	<i>vind'on</i>	<i>bı.vind-</i>
		<i>Ma</i>	<i>vindenîme</i>	<i>vind'îme</i>	
46	Virastene	<i>Ez</i>	<i>virazenon</i>	<i>viraz'on</i>	<i>bı.viraz-</i>
		<i>Ma</i>	<i>virazenîme</i>	<i>viraz'îme</i>	
47	Xapitene	<i>Ez</i>	<i>xapnenon</i>	<i>xapn'on</i>	<i>bı.xapn-</i>
		<i>Ma</i>	<i>xapnenîme</i>	<i>xapn'îme</i>	
48	Xerepitene	<i>Ez</i>	<i>xerepnenon</i>	<i>xerepn'on</i>	<i>bı.xerepn-</i>
		<i>Ma</i>	<i>xerepnenîme</i>	<i>xerepn'îme</i>	

Yararlanılan kaynaklar

1.Gramerê kırmançkîyo asano pratik -İdris Yenok Solmaz-FAM yayınları -2014

2.Kırmançca (Zazaca) gramer-Munzur Çem -Deng yayınları – 2003